

Foto: Djurskyddspolisen

RAPPORT FRA BESØK HOS DJURSKYDDSPOLISEN

Innholdsfortegnelse

Forord	3
Innledning	4
Djurskyddspolisens oppstart og mandat	5
Organisering og kompetanse	6
Virkemidler og metoder.....	7
Samarbeid med andre etater og organisasjoner.....	8
Sammenheng mellom dyremishandling og annen kriminalitet.....	10
Effektivitet og økonomi.....	11
Mine refleksjoner etter oppholdet.....	12
Om Dyrevernalliansen	13
Linker og litteratur	14

Forord

Denne rapporten er skrevet av politistudent Mia Jøms etter hennes opphold hos Djurskyddspolisen i Stockholm.

Dyrevernalliansens overordnede mål er å styrke dyrs rettssikkerhet. Vi erfarer gang på gang at alvorlige brudd på dyrevelferdsloven blir henlagt av politiet. Vi kjenner til at Mattilsynet ofte bruker store ressurser på å dokumentere lovbrudd. Samtidig kritiseres også de for manglende handlekraft i forhold til vanskjøtsel av dyr.

Et dyrepoliti har blitt et folkekrav i Norge, sannsynligvis inspirert av TV-serier fra utlandet. Men hva er egentlig et dyrepoliti, og hvordan fungerer det? Vil det være nyttig i Norge, og hvordan skal det i så fall organiseres?

Den svenske Djurskyddspolisen er opprettet ved siden av et forvaltningsapparat som ligner det norske. Det svenske politiet ligner også det norske på vesentlige områder.

Dyrevernalliansen bestemte derfor å sende en trainee til Djurskyddspolisen for å finne ut mer om organiseringen og erfaringene hittil.

Politistuden Mia Jøms kom tilbake med svært interessant informasjon. Djurskyddspolisen fungerer tilfredsstillende, og har bidratt til et konstruktivt samarbeid mellom flere etater. Samtidig bidrar ordningen til å ansvarliggjøre dyreeiere, ved at regningen for omsorgsforanstaltning sendes direkte til dem – og tvangsinndrives hvis de ikke betaler.

Dyrevernalliansen vil fremover arbeide for opprettelsen av et norsk dyrepoliti etter svensk modell. Vi mener dette vil være ett skritt i retning av bedre rettssikkerhet for dyr.

Vi håper at rapporten kan vise norske politikere hvordan et dyrepoliti kan organiseres, og hva det kan oppnå.

Dyrevernalliansens visjon er en fremtid uten
dyremishandling

// REDAKTØR //

Live Kleveland

Live Kleveland
informasjonsleder
jurist

Innledning

Mia Jøms. Foto: K. Frivik

Den 27. og 28. mars 2014 reiste jeg til Stockholm for å besøke Djurskyddspolisen i Stockholms län. Jeg reiste på oppdrag for Dyrevennalliansen. Bakgrunnen for reisen var å få mest mulig opplysninger om Djurskyddspolisens opprinnelse og daglige virke.

Målet er å kunne bruke disse opplysningene i Dyrevennalliansens arbeid for å innføre dyrepoliti i Norge.

Den 27. mars fikk jeg tilbringe med avdelingsjefen for Djurskyddspolisen, gruppchef Pernilla Markström. Jeg fikk omvisning på avdelingen, og god anledning til å stille henne spørsmål.

Den 28. mars fikk jeg tilbringe med tre av fire operative politibetjenter. Jeg fikk en grundig gjennomgang av utstyret og bilene de bruker på oppdrag, og jeg fikk være med til Hundstallet, hvor politiet leverer alle hunder de tar hånd om. Der fikk jeg også omvisning og innføring i hvordan de jobber.

Denne rapporten er skrevet på bakgrunn av mine erfaringer hos Djurskyddspolisen, og ved hjelp av informasjon jeg fikk under oppholdet mitt.

A handwritten signature in blue ink that reads "Mia Jøms".

Mia Jøms
politistudent

Mia Jørms på utrykning med Djurskyddspolisen.

Djurskyddspolisens oppstart og mandat

Djurskyddspolisen i Stockholm ble offisielt opprettet den 12. april 2011.

Foreløpig er det bare Stockholm som har en fullt ut fungerende avdeling med dyrepoliti, men flere distrikter har begynt å opprette mindre avdelinger.

Opprettelsen av Djurskyddspolisen i Stockholm er ikke politisk vedtatt. Det var tidligere politimester i Stockholm, Carin Götblad, som opprettet avdelingen i 2011. Götblad var personlig engasjert for de svake i samfunnet, og hun syntes at saker som omhandlet dyr ble for lavt prioritert og for dårlig etterforsket. Hun bestemte at det skulle etableres en egen avdeling som kun skulle jobbe med saker som omhandlet dyr.

Djurskyddspolisen må skilles fra Länsstyrelsen, som har til oppgave å føre tilsyn med dyrehold (tilsvarende det norske Mattilsynet). Djurskyddspolisen skulle også bistå Länsstyrelsen på kontroller.

I Sverige er hver politimyndighet suveren, og politimesteren kan selv bestemme hvordan midlene skal fordeles. Dette gjorde til at Carin Götblad kunne opprette Djurskyddspolisen i 2011 uten noe politisk vedtak.

Foto: iStockPhoto

I ettertid er det flere politidistrikter i Sverige som har innført bedre organisering rundt dyrevernssaker, men det er ingen som er like store som i Stockholm.

Djurskyddspolisen er godt synlige. Foto: Djurskyddspolisen

Organisering og kompetanse

Foto: Mia Jøms

Djurskyddspolisen holder til i Politihuset i Stockholm, og er tilknyttet forvaltningsavdelingen som blant annet behandler pass og våpensøknader.

Djurskyddspolisen i Stockholm består av en avdelingsjef, en etterforskningsjef, to etterforskere, fire operative politibetjenter og to administratorer som er sivilt ansatte.

Foto: iStockPhoto

Politibetjentene har lang erfaring fra vanlig politiarbeid, da det er viktig å kunne håndtere alle typer mennesker. Det er også viktig å være i stand til avlive dyr der det behøves, og ikke ha fokus på å "redde" alle dyr. Arbeidet som utføres skal være politifaglig riktig.

Djurskyddspolisen gir selv sine ansatte opplæring. De ansetter kun erfarne politibetjenter, og man skal ikke måtte være dyrevernforkjemper for å få jobb.

Djurskyddspolisen har utarbeidet et femdagers kurs hvor de lærer opp nyansatte. Dette kurset har nå blitt nasjonalt, og blir brukt til å etterutdanne både ordinære politibetjenter og jurister. Kurset har blitt populært, og finnes i kurskatalogen til Polishøgskolan.

Pernilla Markström har vært leder for avdelingen siden 2013.

Det er ventet en omorganisering av Politiet i Sverige i de nærmeste årene, hvor en sentralisering er aktuell. Det er usikkert hvordan dette vil påvirke Djurskyddspolisen, men det er mulig at de også vil få en mer sentralisert rolle.

Virkemidler og metoder

Det rettslige grunnlaget Djurskyddspolisen benytter seg av er først og fremst djurskyddslagen. De mest sentrale bestemmelsene for Djurskyddspolisen handler om at dyreholderen skal gi dyret nødvendig pleie og skaffe det tilsyn ved sykdom.

Djurskyddslagen fungerer i dag, men bevisførselen er den største utfordringen. En fornyelse av loven er ute på høring, og håpet er at den blir mer tilspisset så det blir enklere å etterforske og domfelle.

Når det gjelder dyreplageri er det straffeloven (brottsbalken) kapittel 16, § 13 som gjelder. Her må det bevises at dyret har blitt utsatt for lidelse, og ikke bare omsorgssvikt. Dette er i mange tilfeller vanskeligere å bevis, så ofte ender man opp med å ta ut tiltale i henhold til djurskyddslagen.

Tilsynslagen blir også anvendt, den oppstiller krav til dyreeieren. Den er særlig aktuell for hundeeiere som plikter å ha kontroll på hunden så den ikke skader noen.

Förvaltningslagen blir også anvendt.

Politifaglig benytter Djurskyddspolisen seg av straffeprosessloven og politiloven.

Politiloven regulerer blant annet retten til å anvende vold. Djurskyddspolisen er bevæpnet, som alt annet politi i Sverige.

Foto: iStockPhoto

Det er et stort flertall av saker som omhandler vanskjøtsel, og forholdsvis få saker som gjelder ren dyremishandling eller sadisme.

Dyremishandlingssakene er vanskelig å etterforske, fordi man må bevises at dyret er utsatt for unødvendig lidelse.

Beviskravet er ikke like strengt etter djurskyddslagen. Her må man ikke bevises at dyret lider. Mange saker blir derfor kodet om til vannskjøtsel, selv om mistanken i utgangspunktet gjaldt ren dyremishandling.

Djurskyddspolisen er godt utstyrt. Foto: Mia Jøms

Samarbeid med andre etater og organisasjoner

Djurskyddspolisen samarbeider med og bistår Länsstyrelsen i mange saker. De etterforsker også tilfeller der Länsstyrelsen oppdager lovbrudd. De har møter med ledelsen i Länsstyrelsen en gang per måned, hvor også sjefsveterinæren er tilstede.

Hunder som blir tatt fra eieren, funnet eller av andre omstendigheter må tas hånd om, blir plassert hos Hundstallet. Hundene kan være der til eieren blir funnet, eller til retten avgjør om de skal tilbake til eier, omplasseres eller avlives.

For å avgjøre om en hund skal avlives, må den gjennom en funksjonsanalysetest. Denne blir utført av hundeførere i politiet med spesialkompetanse. Om hunden stryker i denne testen, blir den anbefalt avlivet. Disse anbefalingene blir i de fleste tilfeller etterkommet. Dette gjelder hovedsakelig hunder som har bitt eller vist annen truende atferd. Hunder som blir fratatt eier, eller hvor eier ikke kan spores, blir etter en viss tid Hundstallets eiendom. Hundstallet får da ansvaret for å omplassere hunden.

Djurskyddspolisen har en tilsvarende fast avtale med en "kattstall".

Djurskyddspolisen har også lignende avtaler for oppstalling av andre dyrearter, men det er hund og katt som er mest aktuelt.

Foto: iStockPhoto

Djurskyddspolisen bistår også andre politipatruljer i Stockholms län når det gjelder saker som omhandler dyr. Djurskyddspolisen arbeider bare på dagtid, og om noe akutt hender med dyr ellers på døgnet håndteres dette av en vanlig patrulje, og blir oversendt Djurskyddspolisen når betjentene er tilbake på jobb.

Djurskyddspolisen samarbeider også med dyresykehus, og da særlig Stockholms regiondjursjukhus, hvor de har en egen inngang så de slipper å vente.

Oppstalling av hunder. Foto: M. Jøms.

Politibilene er utstyrt slik at de kan ta med dyr for oppstalling i trygghet. Foto: M. Jøms.

Veterinærer tar ofte kontakt med Djurskyddspolisen hvis de mistenker at det har foregått overgrep mot dyr.

Djurskyddspolisen sørger for obduksjon hos veterinær der det er mistanke om lovbrudd. Alle dyr som blir tatt hånd om av Djurskyddspolisen, blir undersøkt av veterinær.

Djurskyddspolisen sender ofte bekymringsmeldinger til sosialtjenesten når de mistenker at det befinner seg barn eller voksne i hjemmet som ikke har det bra.

Meldingene kan gjelde mistanke om familievold, eller mennesker som rett og slett ikke er i stand til å ta vare på seg selv. Utover bekymringsmeldingene har ikke Djurskyddspolisen og sosialtjenesten noe fast samarbeid i dag, men håper å få til dette i fremtiden.

Djurskyddspolisen ønsker at det blant annet skal bli undersøkt om det finnes dyr i hjemmet der barn og voksne har ankommet krisesenter, og det er mistanke om vold i hjemmet. Forskning tyder på at det ofte er sammenheng mellom mishandling av mennesker og dyr.

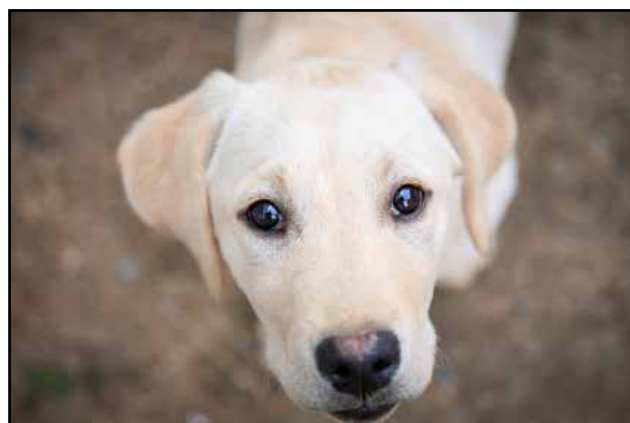

Foto: iStockPhoto

Dyr kan for eksempel bli brukt som pressmiddel mot offeret for å komme tilbake til overgriper, og voldsutsatte barn kan ha vært vitne til mishandling av familiedyr.

Sammenheng mellom dyremishandling og annen kriminalitet

Djurskyddspolisens hovedmål er å avdekke og oppklare saker som omhandler vanskjøtsel og mishandling av dyr.

Hvis det foreligger anonyme tips om mulig dyremishandling er det Länsstyrelsen som utfører inspeksjon. Djurskyddspolisen blir koblet inn der det foreligger mistanke om brudd på loven, og anmeldelse kommer da som regel fra Länsstyrelsen.

Djurskyddspolisen kan oppdage etterlyste personer gjennom sitt arbeid, og melder da fra til aktuell enhet om dette.

Det hender også at Djurskyddspolisen samarbeider med spaningsenheten. Dette gjelder for eksempel

hvis det er fattet beslutning om omsorgsovertagelse av en hund, og spaningsenheten av andre grunner ønsker å pågripe vedkommende.

I enkelte tilfeller har Djurskyddspolisen uten hell forsøkt å få tak i hund og eier. De får så beskjed om at spaningsenheten har fått observasjon av eieren, og skal pågripe. Djurskyddspolisen blir i slike tilfeller med på oppdraget, og tar seg av hunden mens spaningsenheten pågriper eieren.

Djurskyddspolisen har noen saker som omhandler barn som plager dyr, men ikke mange. I disse tilfellene blir barnet tatt med til samtale sammen med foreldrene, og sosialmyndighetene blir som regel koblet inn.

Foto: Mia Jøms

Effektivitet og økonomi

Djurskyddspolisens lokaler. Foto: M. Jøms

Oppklaringsstatistikken er forholdsvis lav, fordi bevisførselen i de fleste sakene er vanskelig. Det er sjelden vitner, og dyrene kan ikke beskrive hva de har vært utsatt for.

Imidlertid antas det å ha en forebyggende effekt at Djurskyddspolisen etterforsker sakene.

Det blir også utført oppfølgende tilsyn av gjengangere som mistenkes å skaffe seg nye dyr etter omsorgsovertagelse.

Antall anmeldelser av mistenkt dyremishandling;

2010	279
2011	377
2012	274
2013	271

Årsaken til høyere antall anmeldelser i 2011 er sannsynligvis at Djurskyddspolisen ble opprettet, og i den anledning fikk en del mediaomtale.

Erfaringene hos Djurskyddspolisen frem til nå er at dyrevernsaker blir tatt på alvor og etterforsket mer systematisk enn tidligere.

Før Djurskyddspolisen ble etablert var det enkelte ildsjeler innen politiet som jobbet med disse sakene, men det var ingen bestemt organisering av dem.

Dette fungerte ikke særlig bra. Spesielt problematisk var det at ingen tok hånd om kostnadene. Det påløper gjerne store kostnader når et dyr blir tatt fra eieren, som opphold på kennel, veterinerutgifter osv.

Tidligere var det staten som tok denne regningen. Nå er det dyrets eier som får regningen til slutt. Kravene tvangsinnføres dersom de ikke betales frivillig. Dette er samfunnsøkonomisk svært gunstig, og har også en enorm forebyggende effekt.

Mine refleksjoner etter oppholdet

Politistudent Mia Jøms med hunden Leo. Foto: K. Frivik

Mine erfaringer etter å ha besøkt Djurskyddspolisen er utelukkende positive. De er en liten gruppe, men jobber effektivt og systematisk.

Jeg mener det er stort behov for dyrepolititi i Norge.

Det går an å se for seg en nasjonal modell som kan bistå distriktene i dyremishandlingssaker. Dette vil kunne øke kunnskapsnivået, og bidra til at dyrevernsakene blir etterforsket og ikke henlagt.

Efter min erfaring finnes det ikke nå noen samordning i Norge av hvordan man behandler dyrevernsakene.

Allfor ofte blir alvorlige dyremishandlingssaker henlagt.

Det er også hensiktsmessig med kursing i dyrevern av ordinære politiansatte.

Forskning tyder på at det er nær sammenheng mellom vold mot dyr og vold mot mennesker. Blir dyremishandlingssakene etterforsket, vil det kunne få en samfunnsøkonomisk gevinst også i forhold til annen voldsproblematikk.

Om Dyrevernalliansen

Dyrevernalliansen er en nasjonal organisasjon for dyrevern i Norge. Vårt mål er et samfunn uten dyremishandling.

Fokusområdene våre er dyr i pelsdyroppdrett, dyreforsøk og landbruk. Arbeidet baseres på faglige kriterier.

Dyrevernalliansen arbeider for å bygge opp kunnskap om dyremishandling gjennom forskning og undersøkelser. Vi har finansiert undersøkelser om sammenhengen mellom vold mot dyr og kvinnemishandling, forekomsten av seksuelt misbruk av dyr, og straffnivået for dyremishandling i Norge.

Dyrevernalliansen arbeider for en egen dyrevernetat som kan prioritere tilsyn med dyr høyere enn Mattilsynet gjør i dag, alternativt en egen avdeling for dyrevern i Mattilsynet. Vi støtter samtidig Mattilsynet i ønsket om et Dyrepoliti som kan hjelpe til å oppklare lovbrudd etter dyrevelferdsloven.

Denne rapporten er et ledd i Dyrevernalliansens arbeid for å styrke dyrs rettsvern.

Mer informasjon om Dyrevernalliansen finnes på
www.dyrevern.no/om

Linker og litteratur

---

1. **Brottsbalken**
http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Brottsbalk-1962700_sfs-1962-700/#K16
2. **Djurskyddslagen**
<http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19880534.htm>
3. **Förvaltningslagen**
<http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19860223.HTM>
4. **Hundstallet**
<http://hundstallet.se>
5. **Stockholms regiondjursjukhus**
<http://www.djursjukhusen.se>
9. **Tilsynslagen**
<https://lagen.nu/2007:1150>

